

DET KONGELIGE KOMMUNAL-
OG MODERNISERINGSDEPARTEMENT

Prop. 148 L

(2020–2021)

Proposisjon til Stortinget (forslag til lovvedtak)

Midlertidige regler i plan- og bygningsloven
for å avhjelpe konsekvenser av covid-19
(forlengelse av varighet)

Innhold

1	Hovedinnholdet i proposisjonen	5	5.2	De midlertidige reglene i plan- og bygningsloven § 20-9	7
2	Bakgrunnen for lovforslaget	5	5.3	Forlengelsens varighet	8
3	Gjeldende rett	5	6	Administrative og økonomiske konsekvenser	8
4	Høringen	6	7	Merknader til lovforslaget	8
4.1	Høringsforslaget	6		Forslag til lov om midlertidige regler i plan- og bygningsloven for å avhjelpe konsekvenser av covid-19 (forlengelse av varighet)	12
4.2	Forkortet offentlig høring	6			
4.3	Høringsinstansenes syn	6			
5	Departementets vurdering og forslag	7			
5.1	Smittesituasjonen og behovet for forlengelse	7			

DET KONGELIGE KOMMUNAL-
OG MODERNISERINGSDEPARTEMENT

Prop. 148 L

(2020–2021)

Proposisjon til Stortinget (forslag til lovvedtak)

Midlertidige regler i plan- og bygningsloven for å avhjelpe konsekvenser av covid-19 (forlengelse av varighet)

*Tilråding fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet 9. april 2021,
godkjent i statsråd samme dag.
(Regjeringen Solberg)*

1 Hovedinnholdet i proposisjonen

Kommunal- og moderniseringsdepartementet foreslår i denne proposisjonen å forlenge varigheten til midlertidige regler i plan- og bygningsloven for å avhjelpe konsekvenser av covid-19. De midlertidige endringene oppheves 1. juni 2021. Departementet foreslår å videreføre reglene uendret fram til 10. november 2021.

2 Bakgrunnen for lovforslaget

Utbruddet av covid-19 er erklært som et alvorlig utbrudd av allmennfarlig smittsom sykdom etter smittevernloven, og er av en slik karakter at det er fare for at det kan true folkehelsen. For å begrense smittespredning og unngå at kapasiteten i helse- og omsorgstjenesten blir overbelastet, er det fastsatt en rekke nasjonale og lokale restriksjoner og tiltak. De mest sentrale tiltakene om blant annet fysisk avstand, karantene og isolasjon er regulert i Forskrift 27. mars nr. 470 om smitteverntiltak ved koronautbruddet (Covid-19-forskriften), som er fastsatt med hjemmel i smittevernloven og helseberedskapsloven. For å overholde smittevernkravene har det oppstått behov for raskt å ta i bruk eksisterende bygg eller plassere

midlertidige bygg for å begrense smittespredning av covid-19.

Det er etter departementets oppfatning behov for å forlenge varigheten utover 1. juni 2021. Det er uforutsigbart hvor lenge covid-19-utbruddet vil vare, og hvordan smittesituasjonen vil utvikle seg. Det kan derfor fortsatt oppstå situasjoner med økt smitte hvor det er nødvendig med mer inngrep-ende smitteverntiltak både nasjonalt og lokalt for å begrense kontakt og således redusere faren for smittespredning.

Som følge av uforutsigbarheten og usikkerheten situasjonen innebærer, og behovet for at både kommunene og tiltakshavere skal ha nødvendig forutsigbarhet for å planlegge virksomhet, foreslår departementet at de midlertidige reglene i plan- og bygningsloven § 20-9, forlenges utover 1. juni 2021.

3 Gjeldende rett

Plan- og bygningsloven § 20-9 ble innført ved Lov 26. mai 2020 nr. 50 om midlertidige endringer i plan- og bygningsloven (tiltak for å avhjelpe konsekvenser av covid-19). Paragrafen åpner for at kommunene raskt kan gi unntak fra krav i plan- og bygningsloven for tiltak som er nødvendige for

å oppfylle tiltak og anbefalinger som myndighetene har fastsatt eller gitt for å begrense spredning av covid-19. Det er i medhold av § 20-9 vedtatt en midlertidig forskrift som utfyller bestemmelsen.

Plan- og bygningsloven § 20-9 er avgrenset til å gjelde tiltak som i en begrenset periode skal brukes til helse- og omsorgstjenester, barnehage, skole, barneverninstitusjon, krisesenter og krisesentertilbud, familievernkontor, innkvartering av asylsøkere og plassering av innsatte i fengsel. Bestemmelsen er med enkelte begrensninger, også gjort gjeldende for Longyearbyen.

Paragrafen skulle opprinnelig gjelde fram til 1. januar 2021. Ved 18. desember 2020 nr. 151 ble varigheten forlenget til 1. juni 2021.

4 Høringen

4.1 Høringsforslaget

I høringen foreslo departementet at plan- og bygningsloven § 20-9 skal gjelde fram til 10. november 2021 uten endringer. Varigheten til den midlertidige forskriften ble foreslått forlenget med tilsvarende varighet.

4.2 Forkortet offentlig høring

Lov- og forskriftsforslaget ble sendt på forkortet offentlig høring 15. mars 2021 med høringsfrist 21. mars 2021 kl. 24.00. Det ble satt en ekstraordinær kort frist fordi det haster å få fremmet et lovforslag om forlengelse før lovparagrafen oppheves. Høringen ble også lagt ut på regjeringen.no. Forslaget ble sendt direkte til følgende høringsinstanser:

Departementene

Helsedirektoratet
Kriminalomsorgsdirektoratet
Landbruksdirektoratet
Norges vassdrags- og energidirektorat
Regelrådet
Statsforvalterne
Utdanningsdirektoratet
Utlendingsdirektoratet

Sametinget
Sysselmannen på Svalbard

Helse Midt-Norge RHF

Helse Nord RHF
Helse Sør-Øst RHF
Helse Vest RHF

Kommunene
Longyearbyen lokalstyre

Advokatforeningen
KS – kommunesektorens organisasjon
Landsorganisasjonen i Norge (LO)
Næringslivets Hovedorganisasjon (NHO)

4.3 Høringsinstansenes syn

Departementet har mottatt høringsuttalelser med realitetsmerknad fra følgende tre instanser: *Utlendingsdirektoratet, Bergen kommune og Kleive oppvekstsenter.*

I tillegg har *Helse- og omsorgsdepartementet, Justis- og beredskapsdepartementet, Kunnskapsdepartementet, Klima- og miljødepartementet, Landbruks- og matdepartementet, Samferdselsdepartementet, Utenriksdepartementet, Helsedirektoratet og Bamble kommune* avgitt ingen merknad til saken.

Utlendingsdirektoratet støtter at de midlertidige reglene i § 20-9 forlenges fram til 10. november 2021.

Bergen kommune er positive til forlengelse av den midlertidige lovbestemmelsen i plan- og bygningsloven § 20-9 med tilhørende forskrift. Så lenge situasjonen rundt pandemien er så uforutsigbar og usikker, er det viktig at kommunene raskt kan gjøre unntak fra krav i plan- og bygningsloven for tiltak som er nødvendige for å oppfylle tiltak og anbefalinger som myndighetene har fastsatt eller gitt for å begrense spredning av covid-19, slik plan- og bygningsloven § 20-9 åpner for. Bergen kommune har selv brukt § 20-9 i flere saker, blant annet ved etablering av midlertidig teststasjon. Bergen kommune mener at det bør vurderes om denne forlengelsen burde gjelde til 1. januar 2022. Kommunen mener dette vil gi dem virkemidlene for effektivt kunne oppfylle tiltak for å begrense spredningen av covid-19, og være mindre sårbar for forskyvninger i for eksempel vaksineleveranser.

Kleive oppvekstsenter uttaler at det er viktig ved forlengelse av bestemmelsen at det tas hensyn til et helt skole- og barnehageår. De viser til at de er inne i planlegging av nytt barnehageåret, og denne forlengelsen er veldig avgjørende for å kunne gi barn med ekstra utfordringer en trygg og god plass.

5 Departementets vurdering og forslag

5.1 Smittesituasjonen og behovet for forlengelse

Utviklingen av smittesituasjonene er uforutsigbar, med mange pågående utbrudd og fare for økt smittespredning. Dette ses i sammenheng med de nye mutasjonene av viruset. Det er risiko for at det fremdeles vil være pågående utbrudd i Norge i perioden rundt og etter 1. juni 2021.

Det er en rekke usikkerhetsmomenter som taler for at de midlertidige reglene i plan- og bygningsloven bør gjelde utover 1. juni 2021. Dette gjelder blant annet forekomsten av mer smittsomme virusvarianter og risikoen for at disse kan føre til forverring av smittesituasjonen. Videre innebærer pausen med vaksineringsen med Astra-Zeneca og risikoen for forsinkelser i vaksineleveranser, at vaksinasjonsprogrammet kan bli forsinket. Det er dermed en risiko for at deler av befolkningen ikke er vaksinert før etter 1. juni 2021. Selv om disse har lavere risiko for alvorlig forløp av covid-19, kan et stort smitteutbrudd likevel føre til mange sykehusinnleggelseser. I tillegg er det usikkerhet knyttet til vaksineringsens effekt på smittespredningen, beskyttelse mot å bli smittet og også om og i hvilken grad den beskytter mot nye virusmutanter. Selv om immuniteten i befolkningen styrkes gjennom vaksinasjon, kan det likevel være behov for å videreføre grunnleggende smittevernråd, slik at kontaktreduserende og mobilitetsreduserende tiltak fortsatt vil være nødvendige fremover.

Situasjoner med økt smitte kan gjøre det nødvendig å iverksette en rekke tiltak, som for eksempel etablering av flere midlertidige teststasjoner og midlertidige pasientmottak. Unntaket kan også omfatte bygning eller del av bygning som skal brukes til personalrom for medisinsk personell eller lager for medisinsk materiell. Det kan heller ikke utelukkes at på sikt også kan være nødvendig å bruke unntaket for å plassere midlertidige beredskapssykehus eller midlertidige bygninger for pleie av covid-19-pasienter for å skjerme øvrige pasienter ved et sykehus. Dette er tiltak som er viktig for å bidra til å redusere faren for smittespredning. Det vil også etter hvert oppstå behov for å etablere midlertidige lokaler egnet for å gjennomføre massevaksineringsen.

Kravene til fysisk avstand, karantene og isolasjon er særlig utfordrende å oppfylle for institusjoner, deriblant asylmottak, barnevernsinstitusjoner, familiekontorer, krisesentre mm. De mid-

lertidige lovendringene sikrer at det er mulig å få på plass et tilstrekkelig antall bygninger som dekker behovet for plasskapasitet og samtidig oppfyller smittevernkravene. Så lenge det fortsatt er betydelig smittevernhensyn som må ivaretas i samfunnet eller behov for særskilte smitteverntiltak, bør de midlertidige endringene forlenges.

Myndigheten til å gi unntak er gitt til kommunene. Det er kommunene som har ansvaret for å vurdere og iverksette lokale smitteverntiltak som de vurderer som nødvendige. Kommunene er dermed også best rustet til å vurdere om og i hvilken grad det er behov for unntak fra plan- og bygningsloven. Departementet mener det er viktig at tiltak som iverksettes lokalt og nasjonalt for å hindre spredning av covid-19 virker sammen i en helhet. Dette kan bidra både til å opprettholde nødvendig kapasitet i helse- og omsorgstjenesten, og fortsatt opprettholde viktige tjenester som skoler og barnehager.

5.2 De midlertidige reglene i plan- og bygningsloven § 20-9

De midlertidige reglene i plan- og bygningsloven § 20-9 har vist seg å være et godt bidrag for å opprettholde både nødvendig kapasitet i helse- og omsorgstjenesten, og viktige tjenester som skoler og barnehager. Bergen kommune melder tilbake at de aktivt bruker muligheten til å gi unntak, særlig for å få på plass tilstrekkelig med teststasjoner. Da en barnehage i Vestby trengte mer plass for å oppfylle krav til avstand mellom kohortene, ble unntaksbestemmelsen brukt for at barnehagen kunne ta i bruk en tidligere skolebygning. Dette er viktige tiltak for at samfunnet skal kunne fungere så normalt som mulig under pandemien. Høringsinstansene som har inngitt merknader, støtter også opp om å forlenge den midlertidige unntaksbestemmelsen i plan- og bygningsloven.

Departementet foreslår derfor å videreføre plan- og bygningsloven § 20-9 uten endringer. Paragrafen innebærer i korte trekk følgende:

- Kommunene gis myndighet til å gi tidsbegrenset unntak fra krav til søknad og tillatelse for bruksendring av bygning og plassering av byggverk som skal stå lenger enn to måneder.
- Unntak kan gis for inntil ett år, og gjelder for bygg som er nødvendig til bruk for helse- og omsorgstjenester, innkvartering av asylsøkere, barnehage, skole eller fengsel.
- Kommunene har fem dager på å behandle anmodning om unntak. Overholdes ikke fristen, kan tiltaket settes i gang på tiltakshavers risiko.

- Dersom det oppstår en akutt situasjon som innebærer at selv fristen på fem dager blir for lang, kan anmodning om unntak sendes på e-post eller SMS, og kommunen må behandle denne samme dag.
- Kommunen kan bare avslå anmodning om unntak dersom bygget som skal bruksendres, vil utgjøre fare for liv og helse, eller tiltaket fører til skade på miljøet, kulturminner eller tap av naturmangfold, eller, dyrket eller dyrkbar jord.
- Kongen kan gi tidsbegrensede forskrifter til gjennomføring av bestemmelsen.
- Bestemmelsen skal ha varighet frem til *10. november 2021*.

Det er i utgangspunktet kun offentlige myndigheter som kan be kommunen om unntak. Bestemmelsen åpner likevel for at også private tilbydere innen helse, barnehage, skoler og krisesentertilbud kan anmode om unntak. Det må ved eventuell anmodning, legges ved en anbefaling eller tilsvarende fra kommuneoverlege, helseforetak eller regionalt helseforetak om at tiltaket er nødvendig for å begrense spredning av smitte.

Kommunen kan avslå anmodning om unntak dersom de vurderer at bygningen utgjør fare for liv og helse, eller dersom tiltaket kan føre til fare for skade på miljøet eller kulturminner eller tap av naturmangfold eller dyrkbar eller dyrket jord. Kommunen kan gi tidsbegrenset unntak med varighet inntil ett år. Det er ikke åpnet for forlengelse utover dette. Er det ønskelig eller nødvendig med lengre varighet enn ett år, må bruksendringen eller plasseringen underlegges ordinær saksbehandling etter plan- og bygningsloven.

Forslaget innebærer videreføring av den ordinære ansvarsfordelingen som følger av plan- og bygningsloven, det vil si at myndighet til å gi unntak ligger hos kommunen. Dette bygger opp under nærhetsprinsippet, som går ut på at kriser organisatorisk skal håndteres på lavest mulig nivå. Forslaget ivaretar også hensynet til det lokale selvstyret, jf. kommuneloven § 2-1.

Departementet foreslår at deler av paragrafen fortsatt gjøres gjeldende for Svalbard. Dette er for å kunne oppfylle smitteverntiltak særlig for barnehager og skoler.

5.3 Forlengelsens varighet

Som utgangspunkt bør ikke de midlertidige reglene gjelde lenger enn nødvendig. Den uforutsigbare smittesituasjonen tilsier at det er behov for forlengelse ut over 1. juni 2021, noe også høringsinstansene har pekt på. I tillegg til den

usikre utviklingen av smittesituasjonen, gjør praktiske forhold seg gjeldende ved valg av opphørsdato. Stortinget er ikke samlet i perioden fra 19. juni til oktober, og det vil dermed ikke kunne vedtas en eventuell ytterligere forlengelse i denne perioden. Etter vår departementets oppfatning er det uheldig om det fastsettes en opphørsdato som innebærer at det ikke er mulig å vedta en ytterligere forlengelse av loven dersom smittesituasjonen krever det. Opphørstidspunktet for paragrafen bør derfor fastsettes slik at det er tilstrekkelig tid til komitebehandling, første- og annengangsbehandling i plenum, og til at lovvedtaket kan sanksjoneres i statsråd og tre i kraft innen paragrafen opphører å gjelde. I og med at Stortinget konstitueres for første gang etter årets valg, antar departementet at et forslag basert på forutsetningen om at paragrafen ikke skal opphøre uten en mulighet for ytterligere forlengelse, bør være at den gis varighet til 10. november 2021.

Departementet ser at det å fastsette en opphørsdato til 10. november 2021, rent umiddelbart kan fremstå som langt fram i tid. Alternativet er å foreslå en forlengelse til 1. september, eller en annen dato som ligger forut for at Stortinget er samlet. Ved et slikt forslag ville det imidlertid være behov for en løsning som sikrer at paragrafen ikke opphører å gjelde dersom pandemisituasjonen fortsatt tilsier at det er et behov for den. En slik løsning kunne en tenke seg i form av en hjemmel for Kongen til å vedta forlengelse inntil Stortinget er samlet og selv kan ta stilling til saken. En slik regulering vil på den annen side ha den betenkeligheten at det gis fullmakter til regjeringen utover det ordinære.

Departementet mener derfor samlet sett at det mest hensiktsmessige er å foreslå en forlengelse fram til 10. november 2021.

6 Administrative og økonomiske konsekvenser

Forslaget innebærer en ren videreføring av gjeldende, midlertidige regler. Departementet legger derfor til grunn at forslaget ikke har økonomiske og administrative konsekvenser.

7 Merknader til lovforslaget

Til plan- og bygningsloven § 20-9

Formålet med paragrafen er å gi kommunene mulighet til å sikre rask behandling av midlerti-

dige tiltak som tidsbestemt bruksendring av bygninger eller plassering av midlertidige bygninger som er nødvendig for å overholde krav til fysisk avstand, karantene og isolasjon. Bestemmelsen vil dermed kunne bidra til å begrense smittespredning, og på den måten opprettholde nødvendig kapasitet i helse- og omsorgstjenesten. Paragrafen bygger således opp under formålet med Covid-19-forskriften. Den bidrar videre til at det ikke oppstår usikkerhet og tvil for berørte parter om hvordan situasjoner skal håndteres, og dermed sikre gjennomføring av nødvendige tiltak gjennom raske og forutsigbare prosesser.

Det følger av *første ledd første punktum* at kommunen etter skriftlig anmodning kan gi midlertidig unntak fra krav om søknad og tillatelse etter § 20-2 for tidsbestemt bruksendring av bygning og plassering av midlertidige bygninger (brakker, telt, skolepaviljong mm). Unntaket omfatter også rett til å foreta nødvendige endringer av bygningen for å kunne bruke den til det tiltenkte formålet blant annet tilpasning og utbedring. Bestemmelsen omfatter ikke unntak for oppføring av nye bygninger, jf. «plassering».

En anmodning om unntak skal sendes skriftlig. Det er tilstrekkelig for å oppfylle kravet til skriftlighet, at den sendes på e-post. Det nærmere innholdet i anmodning om unntak, er regulert i tidsbegrenset forskrift til § 20-9.

Bestemmelsen er ikke ment å ivareta kommersielle interesser, og anmodning om unntak kan derfor i utgangspunktet bare settes frem av offentlige myndigheter. Dette kan være kommunale, fylkeskommunale eller statlige myndigheter. Det er gjort enkelte unntak for private tilbydere innen helse, barnehage, skoler og krisesentertilbud.

En konsekvens av unntak fra kravet om søknad, er at det ikke kan stilles krav om innsending av erklæring av ansvarsrett fra foretak. Det er tiltakshaveren som da har ansvaret overfor bygningsmyndighetene for at tiltaket oppfyller kravene. En annen konsekvens er at kommunenes samordningsplikt etter § 21-5 overfor berørte sektormyndigheter, ikke gjelder. Dette ansvaret påhviler da tiltakshaveren. Ansvaret etter bestemmelsen er det samme som tiltakshaver allerede har etter plan- og bygningsloven §§ 21-2 og 23-1.

Det følger av første ledd *annet punktum* at plan- og bygningsloven § 1-6 annet ledd ikke gjelder. Dette innebærer at tidsbestemt bruksendring av bygning eller plassering av midlertidige bygninger til de formålene som fremkommer av paragrafen kan gjennomføres uavhengig av plangrunnlag og planbestemmelser. Mest aktuelt vil det trolig være å bruke bestemmelsen til å gjen-

nomføre midlertidige tiltak i strid med arealplan. Eksempel på dette kan være midlertidig plassering av skolepaviljong på område regulert til friareal og med forbud mot midlertidige tiltak, eller tidsbestemt bruksendring av lager et område regulert til offentlig privat tjenesteyting til parkering for helsepersonell.

I første ledd *tredje punktum* er det presisert at unntak bare kan gis for bygninger som skal brukes til helse- og omsorgstjenester, barnehage, skole, barneverninstitusjon, krisesenter og krisesentertilbud, familievernkantor, innkvartering av asylsøkere og plassering i fengsel.

Det følger av første ledd *fjerde punktum* at kommunen ikke kan gi unntak dersom tiltaket fører til at det oppstår fare for liv og helse for brukerne av bygningen, for eksempel fordi tiltaket er planlagt gjennomført i et område hvor det ikke er tilstrekkelig sikkerhet mot skred, jf. plan- og bygningsloven § 28-1. Tilsvarende skal det heller ikke gis unntak dersom tiltaket vil føre til fare for skade på miljø eller kulturminner eller tap av naturmangfold eller dyrket eller dyrkbar jord.

Ved anmodning om unntak fra private tilbydere, følger det av første ledd *femte punktum* at det må legges ved vurdering fra kommuneoverlege, helseforetak eller regionalt helseforetak om at unntak er nødvendig for å begrense spredning av smitte.

Kommunen er i *annet ledd første punktum* gitt frist på fem virkedager til å behandle anmodning om unntak. Som virkedager regnes alle dager som ikke er søndager eller lovbestemte helge- eller høytidsdager. Dersom fristen ikke overholdes, kan tiltakshaver sette i gang tiltaket, jf. *annet punktum*. Dette innebærer derimot ikke at unntak anses som gitt. Eventuell igangsetting skjer derfor på egen risiko. Kommunen må behandle anmodningen og gi tilbakemelding i form av et vedtak, og vil fortsatt kunne avslå dersom vilkårene for å gi unntak ikke er oppfylt. Unntak kan gis med varighet inntil ett år. Varigheten av tiltaket skal fremgå av vedtaket, jf. *tredje punktum*. Det er ikke mulig å forlenge varigheten av unntaket. Grensen på ett år er absolutt. Dersom det er behov for varighet utover ett år, må ordinær søknad om dette fremmes. Det følger av *fjerde punktum* at kommunen har plikt til å gi unntak dersom vilkårene er oppfylt. Dette er kun lovfesting av prinsippet om at plan- og bygningsloven er en «ja-lov». Tilsvarende følger for øvrig av plan- og bygningsloven § 21-4 første ledd første punktum.

Tredje ledd regulerer situasjoner der det oppstår et akutt behov, for eksempel som følge av et smitteutbrudd. Bestemmelsen kan være særlig

aktuell for barnevernsinstitusjoner, asylmottak og andre institusjoner. Anmodning må fortsatt fremsettes skriftlig, for eksempel gjennom e-post. Fordi situasjonen er akutt, skal kommunen i utgangspunktet ta stilling til anmodningen med en gang, jf. tredje ledd *første punktum*. Det kan likevel ikke kreves at kommunen må behandle og avgjøre en anmodning samme dag dersom denne for eksempel kommer på kvelden. Anmodningen må imidlertid behandles neste dag. Begrepet «dag» skal i denne sammenheng forstås bokstavelig, og ikke som virkedag som etter andre og fjerde ledd. Dersom kommunen ikke overholder fristen på en dag, kan tiltakshaver sette i gang tiltaket på egen risiko, jf. tredje ledd *annet punktum*. Kommunen må like fullt behandle anmodningen snarest mulig, og de kan fortsatt avslå tiltaket dersom vilkårene for å gi unntak ikke er oppfylt. Et avslag i en hastesituasjon vil ramme søker spesielt hardt. Kommunen pålegges derfor etter *tredje punktum* en plikt til å foreslå andre egnede bygninger som kan tas i bruk uten opphold. Denne plikten gjelder bare dersom slike alternativer eksisterer i kommunen.

Fjerde ledd regulerer fristen for å klage, og behandling av klager. Etter *første punktum* er klagefristen redusert til tre virkedager fra kommunen har fattet vedtak. Kommunen skal etter *annet punktum* forberede klagesaken og oversende denne til Fylkesmannen innen fem virkedager. Dersom kommunen ikke overholder fristen, kan Fylkesmannen ta klagen under behandling. Fylkesmannen har i likhet med kommunen, fem virkedager på å behandle og avgjøre klagen, jf. *tredje punktum*.

Det er i *femte ledd* gjort unntak fra enkelte bestemmelser i grannelova. Unntaket er viktig for å sikre at nødvendige tiltak i krisesituasjoner eller akutte situasjoner kan gjennomføres raskt. Det kan ikke kreves granneskjønn etter grannelova §§ 7 og 8. Det kan heller ikke pålegges retting etter grannelova § 10 kreves, selv om skaden eller ulempen overstiger grannelova sin tålegrense. Nabo har krav på vederlag for den skade og ulempe han blir påført. Vederlagets størrelse fastsettes på samme måte som ved grannelova § 10 andre ledd.

Sjette ledd regulerer tiltakshavers plikter når behovet for unntak ikke lenger er til stede. Tiltakshaver plikter da å bringe eiendommens forhold i samsvar med den bestemmelse det er dispensert fra. Dette kan innebære plikt til å opphøre med en midlertidig tillatt bruk, plikt til å fjerne eller endre et utført tiltak, og eventuelt andre tiltak som er nødvendige for å gjenopprette den tidligere tilstand.

Syvende ledd gir Kongen hjemmel for å fastsette tidsbegrensede forskrifter som utfyller paragrafen. Eventuelle slike forskrifter faller bort når paragrafen opphører.

Plan- og bygningsloven § 20-9, med unntak av første ledd andre punktum, gjøres gjeldende for Longyearbyen lokalstyre, se *åttende ledd*.

Det følger av nytt *niende ledd* at paragrafen opphører 10. november 2021. Dersom konsekvensene som følge av utbruddet av covid-19 varer ut over dette tidspunktet, kan Stortinget forlenge varigheten igjennom et nytt lovvedtak.

Kommunal- og moderniseringsdepartementet

t i l r å r :

At Deres Majestet godkjenner og skriver under et framlagt forslag til proposisjon til Stortinget om midlertidige regler i plan- og bygningsloven for å avhjelpe konsekvenser av covid-19 (forlengelse av varighet).

Vi **HARALD**, Norges Konge,

s t a d f e s t e r :

Stortinget blir bedt om å gjøre vedtak til lov om midlertidige regler i plan- og bygningsloven for å avhjelpe konsekvenser av covid-19 (forlengelse av varighet) i samsvar med et vedlagt forslag.

Forslag

til lov om midlertidige regler i plan- og bygningsloven for å avhjelpe konsekvenser av covid-19 (forlengelse av varighet)

I

I lov 27. juni 2008 nr. 71 om planlegging og byggesaksbehandling skal § 20-9 lyde:

§ 20-9 *Midlertidige unntak fra krav i loven for å avhjelpe konsekvenser av covid-19*

Dersom det av hensyn til folkehelsen er nødvendig med en rask avgjørelse for å avhjelpe negative konsekvenser av covid-19, kan kommunen etter skriftlig anmodning fra en offentlig myndighet eller private tilbydere innen helse og omsorg, barnehage, skole, krisesentre eller krisesentertilbud, unnta tidsbestemte bruksendring og plassering av midlertidige bygninger fra kravene om søknad og tillatelse etter § 20-2. Plan- og bygningsloven § 1-6 annet ledd gjelder ikke. Unntak kan gis for bygninger som skal brukes til

- a) helse- og omsorgstjenester eller sosiale tjenester, innkvartering av helsepersonell og lagring av medisinsk materiale
- b) barnehage eller skole
- c) barneverninstusjoner
- d) krisesentre eller krisesentertilbud
- e) familievernkontorer
- f) innkvartering av asylsøkere og andre utlendinger som Utlendingsdirektoratet gir botilbud til
- g) plassering i fengsel

Unntak kan ikke gis hvis det oppstår fare for liv og helse for brukerne av bygningen, fare for skade på miljø eller kulturminner eller tap av naturmangfold eller dyrket eller dyrkbar jord. Ved anmodninger fra private tilbydere skal det legges ved en vurdering fra kommuneoverlege, helseforetak eller regionalt helseforetak om at unntak er nødvendig for å ivareta krav som skal begrense spredning av smitte.

Kommunen skal fatte vedtak innen fem virkedager. Fristen løper fra den skriftlige anmodningen er mottatt og kan ikke forlenges. Fattes det ikke vedtak innen fristen, kan tiltaket igang-

settes. Varigheten av unntaket skal fremgå av vedtaket og kan være inntil ett år. Kommunen skal innvilge en anmodning om unntak dersom vilkårene for dette er oppfylt.

Dersom det ut fra formålet med anmodningen om unntak er et sterkt behov for rask avgjørelse i saken, skal kommunen om mulig fatte vedtak samme dag som anmodningen er mottatt, eller senest neste dag. Andre ledd tredje punktum gjelder tilsvarende. Ved avslag plikter kommunen samtidig å foreslå andre egnede bygninger som kan tas i bruk, såfremt slike alternativer eksisterer i kommunen.

Klagefristen er tre virkedager fra kommunen har fattet vedtak etter første ledd. Klagesaken skal forberedes av kommunen og sendes klageinstansen innen fem virkedager etter at klagefristen er utløpt. Klageinstansen skal avgjøre saken innen fem virkedager.

Bestemmelsene om grannevarsel i grannelova § 6 gjelder ikke ved tiltak etter første ledd. Det kan heller ikke kreves granneskjønn etter grannelova §§ 7 og 8 eller retting etter grannelova § 10 i forbindelse med slike tiltak.

Når behovet for unntak etter første ledd ikke lenger er til stede, skal tiltakshaveren sørge for at den midlertidige bruken straks opphører, og at midlertidige bygninger fjernes. Tidligere lovlig bruk kan gjenopptas uten søknad etter § 20-2.

Kongen kan gi tidsbegrenset forskrift om krav til innhold og behandling av anmodning om unntak, saksbehandlingsfrister, nabovarsling, tekniske krav til tiltaket, ansvar og ferdigstilling.

Denne paragrafen gjelder tilsvarende for Longyearbyen lokalstyre på Svalbard. Første ledd annet punktum gjelder likevel ikke.

Paragrafen opphører 10. november 2021.

II

Loven trer i kraft 1. juni 2021.